

Vrede is strijden

Zij hilde en snikte brokstukken van zinnen. Ze klampte zich vast aan haar vriendin. Alles was in de voorbije weken om, onder, boven en naast haar weggeslagen. Zelfs de vluchtcorridor werd een confrontatie met beschietingen, dreigementen en het doorzoeken van bagage en smartphones aan de overtalrijke door Russen en Tsjetsjenen bemande controleposten. De verschrikkingen stonden geprint op haar gezicht. Daar op dat plein in Zaporozje, tweehonderd kilometer weg van Marioepol, peilde Rudy Vranckx naar haar wedervaren. Ze snikte hartverscheurend: 'Marioepol is de hel. Erger. Doden de bommen je niet, dan jaagt ontbering je de zekere dood in.' Het journaalscherm van *één* vulde zich even met een ongemakkelijke en onmachtige stilte.

De *highway to hell* rolt Vladimir Poetin met de retoriek van griezelig etnisch nationalisme en wreedheid uit over Oekraïne. De lessen uit een verleden vol angst, vernieling, massaslachting – kortom, het perpetuum mobile van oorlog – zijn niet aan hem besteed, noch aan zij die zot van eigen glorie de aanslepende conflicten en burgeroorlogen blijven aanstoken vanuit machtscenakels in Israël, Iran, Syrië, Turkije, Afrikaanse staten, China, ... en zeer zeker ook de VS. Palestijnen, Koerden, Tibetanen, Oeigoeren, Irakezen, Venezolanen en andere bevolkingsgroepen in Afrika en in Midden- en Zuid-Amerika dienen hiervoor niet eens zo ver in hun geheugen te diepen.

Er is maar *één* tegengif. Eén remedie. Eén oplossing. Stop het moorden, stop de doodsangst, stop de vernieling, stop het voeden van polarisatie, stop het voeden van argwaan. Leg fundamenten voor democratie. Zorg voor medezeggenschap, voor autonomie van bevolkingsgroepen, voor een doorvoelde verbindingscultuur en op alle echelons van relaties en structuren voor de gedegen methodiek van conflictbeheersing. De oplossing heeft een naam: vrede. Werken aan vrede.

Dat is de inhoud van 'Nooit meer oorlog', de hartenkreet die na de hel van 1914-1918 niet alleen bij de 'mannen van het gebroken geweer' klonk. Blijkbaar bereikte die schreeuw niet iedereen. Dezelfde funeste carrousel van ideologisch en militair opbod volgde. De Tweede Wereldoorlog overtrof in de gruwel en haar spiraal leidde naar Koude Oorlog, kernwapenwedloop, IJzeren Gordijn, ... of de uitzichtloosheid van de *highway to hell*.

De boodschap 'Nooit meer oorlog' op de IJzertoren klinkt noch machteloos, noch hol. De vulling is actief: vrede, vrijheid en verdraagzaamheid. Drie niet te schrappen of te vervangen ingrediënten voor samenlevingsopbouw en vruchtbare interactie.

'Nooit meer oorlog' is allerminst passief. Het is een essentiële component van Vlaamse identiteit. Die les trokken we uit de tragiek die honderd en meer jaren in Vlaamse velden geschiedde. Positieve identiteitsbeleving is eigen aan goed burgerschap dat de hand reikt aan iedereen die hier woont, verblijft, werkt, school loopt en geluk betracht in het samenzijn. Werken aan samenleven – een ander woord voor vrede – is een taak. Ook al klinkt het woordgebruik wat vreemd, het is 'strijden' voor vrede.

In de actuele context is het bij woord en daad, zo ook bij het tonen van een vlag als symbool, de enige uitweg uit de oorlogsretoriek, de wreedheid en de uitzichtloosheid.